

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету ветеринарної медицини
“4” червня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб ВРХ”

Галузь знань 21 “Ветеринарна медицина”

Спеціальність 211 “Ветеринарна медицина”

Освітня програма “Ветеринарна медицина”

Факультет (ННІ) ветеринарної медицини

Розробники: д.вет. н., доцент Сергій ГОНЧАРОВ, д.вет. н., професор Наталія СОРОКА

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Опис навчальної дисципліни

“Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб ВРХ”

Дисципліна спрямована на формування у студентів глибоких знань про біологічні особливості паразитів, які викликають інвазійні захворювання ВРХ, та механізми їх взаємодії з хазяїном. Розглядаються сучасні методи діагностики, лікування і профілактики гельмінтозів, протозоозів, ентомозів і акарозів ВРХ. Особлива увага приділяється ефективним превентивним технологіям, які забезпечують контроль і зниження паразитарного навантаження, підвищують продуктивність та здоров'я тварин. Дисципліна включає аналіз ветеринарних препаратів, принципів їх вибору та застосування з урахуванням резистентності паразитів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 “Ветеринарна медицина”</i>	
Освітня програма	<i>“Ветеринарна медицина”</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	6	
Семестр	12	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>2 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної програми полягає у набутті теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин, отримання практичних навичок в проведенні протипаразитарних заходів в тваринницьких господарствах та підготовка студента до самостійної практичної роботи.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб ВРХ»: цитологія, гістологія та ембріологія, латинська мова, ветеринарна біохімія, імунологія, загальна епізоотологія, патологічна фізіологія, патологічна анатомія, паразитологія та інвазійні хвороби тварин.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не добросовісності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.

СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності

СК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

СК 5. Здатність застосовувати методи і методики патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.

СК 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 7. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

СК 8. Здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

Компетенції першого дня (КПД):

КПД 1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

КПД 2. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs (Replacement, Reduction, Refinement - Заміна, Скорочення, Удосконалення).

КПД 4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.

КПД 9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

КПД 10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини

КПД 12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

КПД 19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

КПД 20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

КПД 22. Збирати, зберігати та транспортувати зразки, обирати відповідні діагностичні тести, здійснювати інтерпретації та мати розуміння щодо обмеження результатів тестів.

КПД 25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин, що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.

КПД 27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

КПД 35. Проводити передзабійний огляд тварин, що використовують у харчових цілях, звертаючи увагу на аспекти благополуччя, записувати спостереження, відбирати зразки тканин після забою, зберігати і транспортувати їх для проведення досліджень.

КПД 36. Проводити інспекцію харчових продуктів і кормів для правильного визначення умов, що впливають на якість і безпеку продуктів тваринного походження, включаючи пов'язані з ними харчові технології.

КПД 38. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища

2. Програма та структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Кількість годин				
		тижні	Всього	Лекц	Лаб.	Сам.
Змістовний модуль 1. Превентивні ветеринарні технології за гельмінтозів ВРХ						
1.	Тема 1. Особливості превентивних технологій за трематодозів ВРХ.	1	6	2		4
2.	Тема 2. Особливості превентивних технологій за цестонозів ВРХ.	2	6		2	4
3	Тема 3. Особливості превентивних технологій за аскаридатозів ВРХ	3	6	2		4
4.	Тема 4. Особливості превентивних технологій за стронгілідозів ВРХ	4	6		2	4
5.	Тема 5. Особливості превентивних технологій за рабдитадозів у ВРХ	5	6	2		4
6.	Тема 6. Особливості превентивних технологій за трихуратозів та оксіурозів ВРХ	5	6		2	4
7.	Тема 7. Особливості превентивних технологій за філяріатозів ВРХ	7	6	2		4
8.	Тема 8. Особливості превентивних технологій за спіруратозів та акантоцефальозів ВРХ	8	6		2	4
Змістовний модуль 2. Превентивні ветеринарні технології за арахноентомозів та протозоозів ВРХ						
9	Тема 9. Особливості превентивних технологій за овових хвороб ВРХ	9	6		2	4
10	Тема 10. Особливості превентивних технологій за хвороб ВРХ, спричинених безкрилими та крилатими комахами	10	6	2		4
11	Тема 11. Особливості превентивних технологій за акарозів ВРХ	11	6		2	4
12	Тема 12. Особливості профілактики та заходів боротьби за піроплазмідозів ВРХ.	12	6	1	1	4

13	Тема 13. Особливості діагностики та заходів боротьби з кокцидіозами ВРХ.	13	6	2		4
14	Тема 14. Особливості діагностики та заходів боротьби з джгутиковими та амебами у ВРХ.	14	6		2	4
15	Тема 15. Особливості превентивних технологій за хвороб ВРХ, спричинених прокаріотами. Еперитрозооноз.	15	6	2		4
Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому навчальному плані)		-				
Усього годин			90	15	15	60

3. Теми лекцій (повний термін навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Особливості превентивних технологій за трематодозів ВРХ	2
2	Тема 2. Особливості превентивних технологій за аскаридатозів ВРХ	2
3	Тема 3. Особливості превентивних технологій за рабдитадозів у ВРХ	2
4	Тема 4. Особливості превентивних технологій за філяріатозів ВРХ	2
5	Тема 5. Особливості превентивних технологій за хвороб ВРХ, спричинених безкрилими та крилатими комахами.	2
6	Тема 6. Особливості профілактики та заходів боротьби за піроплазмідозів ВРХ.	2
7	Тема 7. Особливості діагностики та заходів боротьби з кокцидіозами ВРХ	1
8	Тема 8. Особливості превентивних технологій за хвороб ВРХ, спричинених прокаріотами. Еперитрозооноз.	2
	Разом	15

4. Теми лабораторних занять (повний термін навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості превентивних технологій за цестодозів ВРХ.	2
2	Особливості превентивних технологій за стронгілідозів ВРХ	2
3	Особливості превентивних технологій за трихуратозів та оксіурозів ВРХ	2
4	Особливості превентивних технологій за спіруратозів та акантоцефальозів ВРХ	2
5	Особливості превентивних технологій за овових хвороб ВРХ	2
6	Особливості превентивних технологій за акарозів ВРХ	2
7	Особливості профілактики та заходів боротьби за піроплазмідозів ВРХ.	1
8	Особливості діагностики та заходів боротьби з джгутиковими та амебами у ВРХ.	2
	Разом	15

5. Теми самостійної роботи (повний термін навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Найбільш поширені трематодози ВРХ. Сучасні методи діагностики парамфістомозів та фасціольозу.	4
2	Хастієльоз та еурематоз жуйних тварин	4
3	Ларвальні цестодози ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ними.	4
4	Імагінальні цестодози ВРХ (стійлезіоз, авітелінеоз). Сучасні методи діагностики та заходів боротьби	4

5	Аскаридатози та трихуризи ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ними.	4
6	Стронгілідози легеневі ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ними.	4
7	Стронгілідози ШКК ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ними.	4
8	Стронгілідоз у ВРХ – особливості перебігу, діагностики та заходів боротьби.	4
9	Сетаріоз ВРХ особливості перебігу, діагностики та заходів боротьби.	4
10	Постійні та тимчасові ектопаразити ВРХ.	4
11	Акариформі кліщі ВРХ. Сучасна даігностика та заходи боротьби.	4
12	Паразитиформі кліщі ВРХ. Сучасна даігностика та заходи боротьби.	4
13	Особливості гіардіозу у ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ним.	4
14	Саркоцистоз, еймеріоз, криптоспоридіоз, бензоїтіоз. Особливості діагностики та превентивних заходів.	4
15	Прокаріоти ВРХ. Анаплазмоз. Сучасна даігностика та заходи боротьби.	4
Разом		60

**6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)**

- усне або письмове опитування;
- модульні тести;
- екзамен

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Превентивні ветеринарні технології за арахноентомозів та протозоозів ВРХ		
Тема 1. Превентивні ветеринарні технології за арахноентомозів та протозоозів ВРХ		
Лекція 1. Особливості превентивних технологій за трематодозів ВРХ	Пояснювати цикли розвитку фасціол і парамфістом; аналізувати патогенез гепатобіліарних уражень; обґрунтовувати програми дегельмінтизації та моніторингу	-
Лабораторна робота 1. Особливості превентивних технологій за цестодозів ВРХ.	Ідентифікувати види монієзій у фекаліях; розрізняти типи стробіл на секційних матеріалах; оцінювати ефективність антицестодозних засобів	5

Самостійна робота. Найбільш поширені трематодози ВРХ. Сучасні методи діагностики парамфістомозів та фасціольозу.	Пояснювати морфологію яєць і трематод; інтерпретувати результати флотації та седиментації; аналізувати підходи до серологічного скринінгу	5
Самостійна робота. Хастієльоз та еурематоз жуйних тварин	Визначати особливості локалізації гельмінтів; аналізувати клініку та некропсію; обґрунтовувати схеми профілактичних обробок у вогнищах	5
Лекція 2. Особливості превентивних технологій за аскаридатозів ВРХ	Розрізняти міграційну та кишкову фази паразитозів; аналізувати схеми дегельмінтизації за токсокарозу; оцінювати заходи біозахисту ферм	-
Лабораторна робота 2. Особливості превентивних технологій за стронгілідозів ВРХ	Виявляти яйця та личинки Strongylidae у пробах фекалій; визначати морфотипи личинок; аналізувати вплив паразитозу на продуктивність тварин	5
Самостійна робота. Ларвальні цестодози ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ними.	Розпізнавати ехінококозні та ценурозні ураження; аналізувати епізоотологічні дані; оцінювати профілактику зараження через собак і диких м'ясоїдних	5
Самостійна робота. Імагінальні цестодози ВРХ (стіллезіоз, авітелінеоз). Сучасні методи діагностики та заходів боротьби	Вдрізняти морфологію цесто родів Avitellina та Stilesia; оцінювати ураження тонких кишок цестодами; обґрунтовувати схеми обробки молодняка проти цестодозів	5
Лекція 3. Особливості превентивних технологій за рабдитадозів у ВРХ	Пояснювати патогенез рабдитозів за імуносупресії; розрізняти типові локалізації; аналізувати методи боротьби у період розтелу	-
Лабораторна робота 3. Особливості превентивних технологій за трихуратозів та оксіурозів ВРХ	Виявляти яйця нематод родів Trichuris і Oxyuris у калі; порівнювати патоморфологічні зміни слизової ободової кишки за нематодоців; інтерпретувати результати лікування	5
Самостійна робота. Аскаридатози та трихурози ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ними.	Ідентифікувати стадії гельмінтів у фекаліях; аналізувати поширення у групах ризику; оцінювати ефективність превентивного лікування	5
Самостійна робота. Стронгілідози легеневої ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ними.	Диференціювати Dictyocaulus від інших паразитів дихальної системи; пояснювати патогенез інтерстиціального пневмоніту; обґрунтовувати профілактику	6
Лекція 4. Особливості превентивних технологій за філяріатозів ВРХ	Аналізувати цикли розвитку філярій; оцінювати патогенез васкулітів; обґрунтовувати підходи до діагностики та боротьби з трансмісивними гельмінтозами	-
Лабораторна робота 4. Особливості превентивних технологій за спіруратозів та акантоцефальозів ВРХ	Ідентифікувати Spirocerca та Macracanthorhynchus; описувати ураження травного тракту; інтерпретувати дані патологоанатомічного обстеження	6
Самостійна робота. Стронгілідози ШКК ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з	Ідентифікувати паразитів кишок; аналізувати резистентність до антигельмінтиків; обґрунтовувати	6

ними.	періодичність профілактичних обробок	
Самостійна робота. Стронгілоїдоз у ВРХ – особливості перебігу, діагностики та заходів боротьби	Пояснювати автогенне зараження та трансмамальну передачу; інтерпретувати методи флотації та личинкового культивування; оцінювати схеми лікування	6
Самостійна робота. Сетаріоз ВРХ особливості перебігу, діагностики та заходів боротьби	Оцінювати роль комарів як переносників <i>Setaria</i> ; описувати ураження ЦНС та очей; аналізувати заходи контролю при утриманні на випасі	6
Модульна контрольна робота 1.	Пояснювати цикли розвитку фасціол і парамфістом; аналізувати патогенез гепатобіліарних уражень; обґрунтовувати програми дегельмінтизації та моніторингу	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 1. Превентивні ветеринарні технології за гельмінтозів ВРХ		
Тема 1. Превентивні ветеринарні технології за гельмінтозів ВРХ		
Лекція 5. Особливості превентивних технологій за хвороб ВРХ, спричинених безкрилими та крилатими комахами.	Класифікувати ентомози ВРХ за біологією збудників. Оцінити патогенез оводових хвороб та гематофагозів Обґрунтувати заходи хімічної та біологічної профілактики.	-
Лабораторна робота 5. Особливості превентивних технологій за оводових хвороб ВРХ	Розпізнавати личинок <i>Hypoderma bovis</i> та <i>H. lineatum</i> . Проводити діагностику стадій міграції личинок. Оцінювати ефективність системних інсектицидів	10
Самостійна робота. Постійні та тимчасові ектопаразити ВРХ.	Ідентифікувати вошей, бліх, мух за морфологією. Пояснювати механізми передачі інвазій. Аналізувати заходи інсектицидної та репелентної дії.	10
Лекція 6 Особливості профілактики та заходів боротьби за піроплазмідозів ВРХ	Знати цикл розвитку <i>Babesia</i> spp. у ВРХ. Пояснити механізм еритроцитарного паразитизму. Обґрунтувати хімотерапевтичну та акарицидну профілактику	-
Лабораторна робота 6. Особливості превентивних технологій за акарозів ВРХ	Виявляти <i>Sarcoptes</i> , <i>Chorioptes</i> , <i>Psoroptes</i> у зішкрібах. Провести мікроскопічну диференціацію кліщів. Оцінити ефективність сучасних акарицидів	10
Самостійна робота. Акариформі кліщі ВРХ. Сучасна даїгностика та заходи боротьби.	Характеризувати життєвий цикл <i>Sarcoptes</i> та <i>Chorioptes</i> ю Розпізнавати типову симптоматику за саркоптозу. Оцінювати заходи профілактики та санації.	10
Самостійна робота. Паразитформі кліщі ВРХ. Сучасна даїгностика та заходи боротьби.	Ідентифікувати кліщів родів <i>Ixodes</i> та <i>Dermacentor</i> за морфологієюю Пояснювати роль кліщів у трансмісії піроплазмідозів. Обґрунтовувати використання системних акарицидів	10
Лекція 7. Особливості діагностики та заходів боротьби з кокцидіозами ВРХ	Пояснювати цикл розвитку <i>Eimeria</i> , <i>Cryptosporidium</i> , <i>Sarcocystis</i> . Оцінювати патогенез еймеріозу та криптоспоридіозу. Обґрунтувати профілактику з урахуванням біології.	-

Лабораторна робота 7. Особливості профілактики та заходів боротьби за піроплазмідозів ВРХ.	Диференціювати Babesia spp. у мазках периферичної крові. Інтерпретувати зміни гемограми за бабезіозу. Оцінювати терапевтичну ефективність антипротозойних препаратів.	10
Самостійна робота. Саркоцистоз, еймеріоз, криптоспоридіоз, бензоїтіоз. Особливості діагностики	Розпізнавати Eimeria та Cryptosporidium у нативних препаратах Пояснювати морфофункціональні зміни при саркоцистозі. Обґрунтувати специфічну та неспецифічну профілактику.	10
Лекція 8. Особливості превентивних технологій за хвороб ВРХ, спричинених прокаріотами. Еперитрозооноз.	Характеризувати морфологію Mycoplasma та Anaplasma spp. Пояснювати механізм ураження еритроцитів при еперитрозоонозі. Обґрунтувати заходи терапії та векторного контролю	-
Лабораторна робота 8. Особливості діагностики та заходів боротьби з джугутиковими та амебами у ВРХ.	Виявляти Trichomonas, Giardia, Entamoeba у мазках Диференціювати цисти й трофозоїти за морфологією Оцінити ефективність протипротозойних засобів	10
Самостійна робота. Особливості гіардіозу у ВРХ. Сучасні методи діагностики та заходів боротьби з ним.	Пояснювати патогенез гіардіозу у телят Розпізнавати цисти Giardia в мазках і ПЛРю Обґрунтовувати схеми терапії й профілактики.	10
Самостійна робота. Прокаріоти ВРХ. Анаплазмоз. Сучасна даїгностика та заходи боротьби.	Ідентифікувати анаплазми у мазках крові. Пояснювати перебіг та ускладнення анаплазмозу. Оцінити заходи боротьби з переносниками.	10
Модульна контрольна робота 2.	Превентивні ветеринарні технології за арахноентомозів та протозоозів ВРХ	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	
Курсовий проект/робота (за наявності)	-	100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад,

відвідування	хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1731>);
- конспекти лекцій та їх презентації;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;
- інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- індивідуальні навчально-дослідні завдання;
- контрольні роботи;
- методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М., Прус М.П., Євстаф'єва В.О., Галат М.В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник. За ред. проф. Галат В.Ф. - Київ: Компринт, 2022. - 338 с.
2. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Підручник./ за ред. проф. Галат В. Ф.- Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2014. – 338 с.
3. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М., Прус М. П., Євстаф'єва В.О., Галат М. В. Інвазійні хвороби жуйних тварин. Навчальний посібник. / за ред. проф. Галат В. Ф. - Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. 144 с.
4. Методичні вказівки. Методи ідентифікації кровопаразитів у тварин/Бойко Н., Немова Т., Семенко О./ Компринт.-К.-2021,-2.5 д.а.
5. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 149 с.
6. Сорока Н.М., Овчарук Н.П., Пашкевич І.Ю. Шлунково-кишкові стронгілятози великої рогатої худоби. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 178 с.
7. Журенко В.В., Сорока Н.М., Журенко О.В. Криптоспоридіоз телят. Монографія. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 249 с.
8. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою послідовного промивання та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель № 133416 Україна: МПК G01N 33/48; № 201809503; заявл. 21.09.2018; опубл. 10.04.2019, Бюл. № 7.
9. Стець О.В., Сорока Н.М., Семенко О.В., Мазуркевич А.Й. Спосіб діагностики яєць гельмінтів за допомогою флотації та обеззолених фільтрів. Патент на корисну модель № 132168 Україна: МПК G01N 33/487; № 201809675; заявл. 26.09.2018; опубл. 11.02.2019, Бюл. № 3. 4 с.
10. Рекомендації з діагностики саркоцистозу тварин /Прус М.П., Семенко О.В., Литвиненко О.П., Зворигіна В.Є. / ДНДЛДВСЕ, Київ, 2016. - 18 с.
11. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика гельмінтозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-5.5 д.а.
12. Методичні вказівки "Лабораторна діагностика протозоозів тварин" Сорока Н., Прус М., Семенко О., Пашкевич І., Галат М., Слободян Р./ Компринт.-К.-2021,-3.5 д.а.

Допоміжна література

13. Правила передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарній експертизи м'яса та м'ясних продуктів. Мін. Аграрної політики України, Держ. департамент вет. медицини. Київ, 2002. 130 с.
14. Практикум із паразитології / В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; за ред.

В.Ф. Галата. К. : Урожай, 2009. 192 с.

15. Пономар С.І. Рекомендації щодо застосування камери для підрахунку яєць гельмінтів. Біла Церква. 2001. 12 с.

16. Атлас гельмінтів тварин. І.С. Дахно, А.В. Березовський. В.Ф. Галат та ін. К.: Ветінформ, 2001. 118 с.

17. Сорока Н.М., Кичилук Ю.В., Пашкевич І.Ю. Еймеріоз і ізоспороз свиней. Монографія. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 216 с.

18. Сорока Н.М., Овчарук Н.П., Пашкевич І.Ю. Шлунково-кишкові стронгілятози великої рогатої худоби. Монографія. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 178 с.

19. Прус М.П., Семенко О.В., Галат М.В. Монографія. Бабезіоз собак. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 175 с.

20. Прус М.П., Зворигіна В.Є., Семенко О.В. Монографія. Саркоцистоз тварин. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. 149 с.

Інформаційні ресурси

1. Найпоширеніші інвазійні хвороби свійських тварин
http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/2533/1/Invazijni%20hvoroby%20svijskyh%20tvaryn_2012.pdf

2. Галат В.Ф, Березовський А.В, Прус М.П, Сорока Н.М, Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум https://www.studmed.ru/view/galat-vf-berezovskiy-av-prus-mp-soroka-nm-parazitologiya-ta-nvazyn-hvorobi-tvarin-praktikum_4c269433360.html

3. Електронний атлас гельмінтів. <https://mmatilevichusv.wixsite.com/parasitology/elektronnij-atlas>

4. Паразитарні (інвазійні) хвороби тварин // www.referatcentral.org.ua

5. Поширення основних гельмінтозів жуйних тварин та розробка ... www.lib.ua-ru.net/diss/cont/345414.html

Гельмінтози тварин <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK8282/>